

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 520/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Čukanovou, H. Meličkovej 26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12, čl. 13, čl. 16, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 21 ods. 1, čl. 35 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta a jeho uznesením č. k. 11 Er 63/2001-465 z 29. januára 2016 a postupom Krajského súdu v Trnave a jeho uznesením č. k. 10 CoE 309/2016-688 z 11. októbra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny, práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12, čl. 13, čl. 16, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 21 ods. 1, čl. 35 ústavy, čl. 14 a čl. 17 dohovoru postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením č. k. 11 Er 63/2001-465 z 29. januára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením č. k. 10 CoE 309/2016-688 z 11. októbra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením odmietol návrh sťažovateľky ako povinnej na vydanie doplňujúceho uznesenia.

3. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Na základe návrhu oprávneného a na základe exekučného titulu - vykonateľného rozhodnutia notárskej zápisnice č. N 634/198 NZ 581/1998 spísanej dňa 24. 09. 1998

na notárskom úrade JUDr. Otta Szaba, notára so sídlom v Galante, Mierové námestie 4, sa začalo exekučné konanie o vymoženie pohľadávky pre oprávneného. Tunajší súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora poverením č. 5202 004748* zo dňa 18. 01. 2001.

Súd exekúciu uznesením č. k. Er/63/2001-264 zo dňa 05. 06. 2003 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č. k. 10CoE/60/2003-302 zo dňa 30. 04. 2004 vyhlásil exekúciu za neprípustnú. Predmetné uznesenia v časti vyhlásenia exekúcie za neprípustnú nadobudli právoplatnosť dňa 21. 07. 2004. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 11Er/63/2001-352 zo dňa 10. 11. 2005 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č. k. 10CoE/18/2006-370 zo dňa 31. 10. 2007 bola exekúcia zastavená. Predmetné uznesenia nadobudli právoplatnosť dňa 14. 01. 2008.

Povinný doručil dňa 03. 12. 2015 na tunajší súd špecifikáciu trov exekučného konania za poskytnutie právnych služieb v celkovej výške 4 443,89 Eur. ...

Súd v prvom rade posudzoval podanie povinného podľa jeho obsahu, podľa ktorého ho posúdil ako návrh na vydanie doplňujúceho uznesenia o trovách konania v zmysle ustanovenia § 166 ods. 1 OSP. Ako ďalšie kritérium súd skúmal, či bola dodržaná lehota na podanie návrhu zo strany povinného. V prípade, že povinná bola toho právneho názoru, že súd musí rozhodnúť o náhrade trov konania, ktoré jej vznikli v exekučnom konaní, jedinou možnosť, kedy mohla chýbajúce rozhodnutie o náhrade trov konania namietat', a teda podať návrh na vydanie doplňujúceho uznesenia, bolo po rozhodnutí súdu o zastavení exekúcie. Vzhľadom na to, že uznesenie Okresného súdu Galanta č. k. 11 Er/63/2001-352 o zastavení exekúcie, a teda aj konania, bolo vydané dňa 10. 11. 2005, a povinnej doručené dňa 28. 02. 2006, a uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 10CoE/18/2006-370 o potvrdení zastavenia exekúcie bolo vydané dňa 31. 10. 2007 a povinnej doručené dňa 14. 01. 2008, povinná zmeškala lehotu na podanie návrhu na vydanie doplňujúceho uznesenia.

Súd teda v danom prípade nemohol rozhodovať o vyhovení alebo nevyhovení návrhu povinnej, pretože tento nebol podaný v zákonom stanovenej lehote a musel návrh povinnej odmietnuť.“

4. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol svojím napadnutým uznesením tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil.

5. Krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

«Odvolací súd nezdieľa názor súdu prvej inštancie, ktorý podanie povinnej z 27. 11. 2015 zn. „[REDAKOVANÉ] - špecifikácia trov exekučného konania.“ podľa obsahu posúdil ako návrh na vydanie doplňujúceho uznesenia vo vzťahu k uzneseniu Okresného súdu Galanta z 10. 11. 2005 č. k. 11 Er/63/2001-352 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 31. 10. 2007 č. k. 10CoE/18/2006-370. Odvolací súd je názoru, že v prípade uvedeného podania povinnej sa podľa jeho obsahu jednalo o návrh na rozhodnutie o trovách exekúcie účastníkov (rozumej vo vzťahu oprávnený - povinná), keďže súd prvej inštancie vyhradil takéto rozhodnutie samostatnému uzneseniu (vid' odôvodnenie uznesenia Okresného súdu Galanta z 10. 11. 2005 č. k. 11Er/63/2001-352), ktoré doposiaľ nebolo vydané, bolo zatiaľ rozhodnuté iba o trovách súdneho exekútora (uznesením Okresného súdu Galanta z 3. 6. 2015 č. k. 11Er/63/2001-389).

Keďže napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nie je rozhodnutím vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané neexistovali, odvolaciemu súdu neostávalo iné, než ho podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť.

Ďalší procesný postup súdu prvej inštancie po zrušení nemeritórneho rozhodnutia bude spočívať v tom, že rozhodne o trovách exekúcie účastníkov.»

6. Ústavný súd musí konštatovať, že pomerne rozsiahla predložená sťažnosť sťažovateľky (34 strán) s množstvom príloh je značne neprehľadná a chaoticky napísaná, mnohé jej časti sú nelogicky a bez akýchkoľvek súvislostí pospájané do textu, čo ju robí značne nezrozumiteľnou.

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„základné ľudské právo sťažovateľky na súdnu ochranu, priznané v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné ľudské právo na spravodlivý proces, priznané v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v spojení s právom na účinný prostriedok nápravy zaručený v čl. 13 Dohovoru o ľudských právach, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov priznané čl. 48 ods. 2 ústavy SR, základné právo na právnu

pomoc podľa čl. 47 ods. 2 a ods. 3, právo na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných ľudských práv a slobôd základné právo na vlastníctvo priznané čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné ľudské právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v spojení s právom podľa čl. 1. ods. 1, s čl. 2 ods. 2 a ods. 3, s čl. 12 a čl. 13, čl. 16 a čl. 19 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, čl. 21 ods. 1 Ústavy SR a v spojení s čl. 35 ústavy SR, v spojení s čl. 14 a čl. 17 Dohovoru... v spravodlivosti ako celku:

1. nesprávnym procesným postupom krajského súdu Trnava, jeho Uznesením č. k. 10 CoE 309/2016-688 zo dňa 11. októbra 2016 a jeho právnym záverom, nesprávnym procesným postupom Okresného súdu Galanta a jeho Uznesením č. k. 11 Er/63/2001-465 zo dňa 29. januára 2016, jeho právnym záverom, a postupom, ktorý od 18. 01. 2001 predchádza ich vydaniu, v spravodlivosti procese ako celku, ako aj dĺžkou celého konania porušené bolo.

2. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 50 000.- EUR, okresný súd Galanta je povinný sťažovateľke zaplatiť 40 000.- Eur, krajský súd Trnava je povinný sťažovateľke do 2 mesiacov odo dňa vydania nálezu zaplatiť 10 000.- Eur.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ako už ústavný súd uviedol, sťažnosť sťažovateľky, predovšetkým jej odôvodnenie, je značne neprehľadné a chaoticky napísané, mnohé jeho časti sú nelogicky a bez akýchkoľvek súvislostí pospájané do textu, čo robí sťažnosť značne nezrozumiteľnou.

11. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Osobitne to platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom (III. ÚS 334/09).

12. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

13. Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia sťažnosti významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nevyhnutnou podmienkou konania

ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je teda vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.).

14. Ústavný súd v súhrne konštatuje, že sťažnosť, ktorá bola doručená ústavnému súdu, v predloženej podobe neobsahuje relevantné a dostatočne zrozumiteľné odôvodnenie, teda nespĺňa podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

15. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

16. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

17. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.

18. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, zohľadniac aj to, že sťažovateľka bola zastúpená advokátkou, ústavný súd odmietol jej sťažnosť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. Ústavný súd zároveň uvádza, že vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti, poukazujúc na princíp subsidiarity.

21. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

22. Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe odvolania sťažovateľky krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

23. Pre úplnosť tiež ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu je sťažnosť neprípustná.

24. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala dovolanie, ktoré bolo okresnému súdu

doručené 5. januára 2017. Ku dňu rozhodovania o sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté Najvyšším súdom Slovenskej republiky o dovolaní sťažovateľky.

25. Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

26. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

27. Zistená skutočnosť podania dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľkou vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv, ak je zrejmé, že sťažovateľka podala dovolanie, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené.

28. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje...

29. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

30. V závere ešte ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v sťažnosti namietala aj porušenie ňou označených základných práv postupom, ktorý od 18. januára 2001 predchádza vydaniu napadnutého uznesenia okresného súdu a krajského súdu. Sťažovateľka opäť namieta postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 63/2001, avšak v súvislosti s uvedeným už ústavný súd o danej veci rozhodol, a to uznesením sp. zn. III. ÚS 647/2016 zo 4. októbra 2016, na ktoré sťažovateľka v podanej sťažnosti aj poukázala a ktorým bola odmietnutá jej predchádzajúca sťažnosť týkajúca sa aj postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 63/2001. V tejto časti by tak bolo možné sťažnosť posúdiť ako neprípustnú.

31. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017